

Regionala skärgårdsrådet

Datum	2021-02-03
Tid	09:00-11:15
Plats	Digitalt

- 1 Gustav Hemming öppnade mötet och hälsade välkommen**
- 2 Havsbaserad vindkraftspark utanför Sandhamn - Niclas Erkenstål, Njordr AB**

Njordr Offshore Wind planerar en havsbaserad vindkraftspark i norra Östersjön. Vindparken är belägen ca 100 kilometer öster om Stockholm och ca 55 kilometer öster om Sandhamn. Vindparken planeras bestå av upp till 300 vindkraftverk med en maximal totalhöjd om 330 meter. Förväntad produktion från vindkraftparken är upp till 20 TWh per år vilket motsvarar 3,2 miljoner villors hushållsel, om förbrukningen är 6 200 kWh/år (Energimyndigheten 2012). Denna produktion kommer att utgöra ett betydande tillskott i regionen. Vindkraftparken förväntas vara i drift kring år 2030. Elproduktionen behöver fördubblas fram till 2050. En kombination av vindkraft och vätgas behövs för en jämn produktion.

Just nu, fram till 12 februari, pågår samrådsfasen. Yttranden på projektet kan skickas in fram till dess, njordroffshorewind.eu. Därefter tar perioden för tillståndsansökan vid, då olika typer av miljökonsekvenser utreds. Detta beräknas ta cirka 8-9 år.

[Samrådshandlingar i pdf-format finns på webbsidan.](#)

- 3 Vindkraftparken Svenska Björn - Ingemar Andersson**
cloudberry.no

Havsbaserad vindkraft ger möjlighet till kraftigt förstärkt elproduktion i södra Sverige och pressade priser. Företaget Cloudberry arbetar med energiförsörjning och dess påverkan på människor och miljö. De planerar för en havsbaserad vindkraftspark vid Svenska Björn. Företaget för dialog med SIKO och lokala intressenter innan

samråd sker. Vilket är en förutsättning för att förankra projektet i ett tidigt skede så att de får in viktiga synpunkter tidigt i processen. Det är därefter viktigt att få tillstånd avtal med intressenter för att uppnå synergier. Att diskutera lokala serviceansvar och att konkretisera miljöaspekterna i ett tidigt skede är en förutsättning, likaså att få till miljötillstånd.

4 Lägesbild från SIKO och energiförsörjning - Göran Lagerström, Sune Fogelström

Göran Lagerström:

Det är fortfarande problem med bussanslutningarna speciellt för pendlare. Tydligare och rätt kommunikation behövs i de olika kommunikationskanalerna.

Antalet båtmotorstöder har ökat även långt ut i skärgården.

Det är fortfarande svårt att få tag på lokala hantverkare.

Ett samarbete har etablerats med Södertörns högskola för projektet "Hållbart företagande i skärgården".

En enkät angående laddningsstolpar vid replipunkter och kärnöar har utformats.

Sune Fogelström:

Sune informerade om ett solcellsprojekt på Nämndö där alla hus och en solcellspark på en åker kan försörja hela Nämndö med el. Överproduktionen av solenergi under sommarhalvåret blir till vätgas som kan användas till båtbränsle för lokala transporter. Problemet är dock att kommunen inte tillåter solceller på taken på grund av bland annat kulturintressen i den äldre bebyggelsen.

Båtar som laddas med solceller är ett annat projekt som Sune informerade om. De kan laddas 10 sjömil/timme och solcellerna sätta på båttaket.

(Mejla gärna info@greenarchipelago.se för att ta del av energistudien på Nämndö! En sammanfattning kommer inom kort att finnas.)

Därefter följde information om vindkraft.

Kompetensutveckling inom vindkraft skulle kunna bidra till en god skärgårdsutveckling i form av arbetstillfällen och produktion av hållbar energi.

Restprodukten av vindkraft och vätgas är syrgas som man kan syresätta botten med.

Tips på utlysning från Tillväxtverket på temat energieffektivisering:

<https://tillvaxtverket.se/5.361cfdb517c0c1bd7cc4652f.html>

5 **Gemensam diskussion om energiförsörjning**

Inspel - Om man kopplar vätgas till vindkraft får man restprodukt av syrgas som kan användas till att syresätta botten.

Ingmar Andersson: Vi faciliterar att lokalt och regionalt näringsliv får ta del av byggnationerna. Vi uppmuntrar till att lokalt näringsliv lämnar anbud. Det gäller att skapa goda samarbeten. Åretruntboende i skärgården är intresserade av att ta del av den dagliga logistiken och driften. Varje arbetstillfälle för de fastboende är så viktigt.

Hur tänker man på hållbarheten gällande solceller och vindkraft? Vid en avveckling av vindparken, hur mycket blir kvar? Kan man återställa till ursprungsmiljön?

Niclas Erkenstål och Ingmar Andersson: Det krävs planering och är en del av tillståndet hur parken ska avvecklas efter livstid. Hur kan man montera ned vindparken? Jo, fundamenten är lätt, men bladen har varit en utmaning, nu försöker man ta fram en teknik där man återvinner alla materialerna i hela bladen.

Det är för tidigt att säga om det går att byta ut vindkraftsverken, men troligen kan fundamenten återanvändas.

Kommer fundamenten ha rätt livslängd är en återstående fråga. Men har man lagt infrastrukturen på en plats, går det alltid att utveckla. Vid landbaserad vindkraft kan man avveckla allt och ta bort allt, inget skräp lämnas kvar. Det borde fungera liknande vid havsbaserad vindkraft.

Kan man garantera att den lokala tillförseln hamnar lokalt?

Ingmar Andersson: Det är ett åtagande från företaget, där man skapar lokala avtal. Var elen tar vägen går att likna vid ett akveduktsystem. Energin måste konsumeras samtidigt som det produceras.

Erfarenheter från Öresundsbron och vindpark i Köpenhamn, effekter på lokala miljön. Estetiken, visuella, finns det andra designalternativ? Hur ser vindparken ut i mörker?

Niclas Erkenstål: Det finns ett projekt från Naturvårdsverket, Vindval <https://www.naturvardsverket.se/vindval>
Estetiken går inte att påverka ur ett teknologiskt perspektiv.
Vindparker i Sverige ska alltid lysa, även på natten.

Hur påverkas farlederna? Kapellskär ligger bra till och kan utvecklas som en hamn med fler transporter? Hur ser det ut om 30-40 år?

Det finns flera stora hamnar som skulle kunna utnyttjas i samband med transporter. Kapellskär är ett bra exempel. Men det kan också behövas hamnar närmare vindparken. Synergier med Ålands skärgård skulle kunna uppnås.

Hur kan skärgården tjäna på detta? Hur påverkas det av andra projekt i närområden, finns det synergier?

Ingmar Andersson: Det finns enorma utvecklingsmöjligheter rörande arbetstillfällen och kompetensförsörjning. Servicetekniker är en viktig yrkesgrupp som kommer vara eftertraktade, vilket är en kortare eftergymnasial utbildning. Det behövs också mycket specialistkompetens.

Campus Roslagen och Södertörns högskola kan starta utbildningar inom förnybar energi.

Det skulle kunna gå att använda den gamla militärbasen vid Lådan som hamn främst till Svenska Björn.

6 **Trafikförvaltningen, sjötrafikfrågor (Hans Hedenfeldt, Åsa Tivelius m fl)**

Se presentation om statistik, fraktbidraget och trafikinformation.

Diskussion:

Trafikförvaltningen har löpande kommundialoger då de för dialog med samtliga kommuner. Trafikförvaltningen tar upp ämnen som trafikförändring och försörjning, samt långsiktiga förändringar. De har ett tätt samarbete och dialog med kommuner.

Kombinationstabeller går inte ha på grund av ständiga trafikförändringar i busstrafiken. De tittar på att förtydliga de lokala busstiderna. Det går att få tabeller hemskickade till sig.

I SL hittar man hela resan genom reseplaneraren, inklusive Waxholmsbolaget och buss.

Kommentar från deltagare i skärgårdsrådet: "Det verkar nästan absurt om en resenär ska behöva hämta information från fem olika källor för att vara säker på den kollektiva sjö-landtrafik är koordinerade, två appar, två pdf-tidtabeller och en kundtjänst. detta verkar vara ett strukturellt problem som kanske politiken behöver ta tag i!"

7 **Information om regionala serviceprogrammet (Therese Strimell Flodqvist, RLK)**

Se presentation!

Tillväxtverket kommer med en utlysning under vår/vintern 2022 riktad till kommuner med syftet att stärka kommunens kapacitet att möte och samarbeta med lokala aktörer i syfte att stärka tillgänglighet till service.

8 **Bredbandsinformation (Peter Karnung)**

Se presentation!

Bredbandsstödet 2021 gav störst tilldelning till Stockholms län, varav Norrtälje och Värmdö kommun fick störst del av potten.

Drygt hälften av alla byggnaderna ligger i det som definieras som skärgårdsområde i RUF2050

9 Övrigt

Det är viktigt för bobarheten i skärgården att resenärer får korrekt information om hela resan såsom lokala bussanslutningar i förhållande till sjötrafiken.

10 Möten år 2022

12 maj studieresa kl 11-15

15 september kl 13-15:15

1 december kl 13-15:15

